

Ministerie van Financiën

> Retouradres POSTBUS 20201 2500 EE 'S-GRAVENHAGE

Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Korte Voorhout 7
2511 CW 'S-GRAVENHAGE
POSTBUS 20201
2500 EE 'S-GRAVENHAGE
www.rijksoverheid.nl/fin

Ons kenmerk
2025-0000342017

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen
1. Geannoteerde agenda
(informele) Eurogroep en
Ecofinraad september 2025

Datum 1 september 2025
Betreft Geannoteerde agenda Eurogroep en informele
Ecofinraad september 2025

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda van de vergaderingen van de Eurogroep en informele Ecofinraad van 19 en 20 september 2025.

Mogelijk dat het Deense voorzitterschap nog *Presidency Issues Notes* opstelt voor verschillende agendaonderwerpen van de informele Ecofinraad. Ik zal deze *Presidency Issues Notes* met u delen indien ik ze heb ontvangen.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

Hoogachtend,

de minister van Financiën,

E. Heinen

Geannoteerde agenda Eurogroep en informele Ecofinraad 19-20 september 2025

Eurogroep

Agendaonderwerp: Gedachtewisseling met de voorzitter van de ECON commissie van het Europees Parlement over o.a. macro-economische ontwikkelingen.

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep en de voorzitter van het Comité van Economische en Monetaire Aangelegenheden (ECON) van het Europees Parlement, Aurore Lalucq, zullen van gedachten wisselen over de huidige macro-economische ontwikkelingen in de eurozone. Voor een nadere toelichting over macro-economische ontwikkelingen, verwijs ik u naar het volgende agenda-onderwerp met deze benaming.

Nederland vindt het van belang dat lidstaten hervormingen doorvoeren om hun duurzame groeipotentieel te verhogen. Verder blijft aandacht voor de houdbaarheid van de overheidsfinanciën van belang. Indien opportuun zal Nederland deelnemen aan de discussie op basis van deze elementen.

Agendaonderwerp: Macro-economische ontwikkelingen

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Europese Commissie en Europese Centrale Bank (ECB) zullen naar verwachting een toelichting geven over de macro-economische en monetaire ontwikkelingen. Volgens de meest recente raming van de ECB in juni jl.¹ groeit de economie van de eurozone met respectievelijk 0,9%, 1,1% en 1,3% in 2025, 2026 en 2027. De beperkte groei dit jaar is volgens de ECB het gevolg van handelsspanningen en onzekerheid, maar hogere defensie- en infrastructuuruitgaven zullen de groei op de middellange termijn iets verhogen. Naar verwachting zal de handelsonzekerheid afnemen nu de VS en EU een overeenkomst gesloten hebben. Stijgende huishoudinkomens dragen ook bij aan herstel van de groei de komende jaren. De ECB verwacht dat de gemiddelde inflatie in de eurozone rond de 2%-inflatiedoelstelling blijft. Wel kan de inflatie tijdelijk onder de 2% uitkomen als gevolg van energieprijzontwikkelingen. Dit is vooral het geval in 2026, wanneer inflatie op 1,6% wordt geraamd. Voor 2025 en 2027 geldt dat 2% de verwachting is.

Agendaonderwerp: Werkprogramma Eurogroep tot juni 2026

Document: Nog niet beschikbaar, wordt gepubliceerd op:

<https://www.consilium.europa.eu/en/eurogroup/work-programme/>

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

In de Eurogroep zal het werkprogramma voor de Eurogroep tot juni 2026 worden toegelicht. Voor de Eurogroep wordt gewoonlijk per half jaar een werkprogramma opgesteld met de onderwerpen die waarschijnlijk besproken zullen worden.

De besprekingen in de Eurogroep voor het komende half jaar zullen naar verwachting gaan over de coördinatie van begrotings- en economisch beleid, verdieping van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en het versterken van de internationale rol van de euro. De Eurogroep zal in het bijzonder aandacht hebben voor het monitoren van de implementatie van de Europese begrotingsregels. Daarnaast zal de Eurogroep stilstaan bij het versterken en verdiepen van de EMU, waaronder versterking van het concurrentievermogen, voortgang op de kapitaalmarktunie en andere elementen in het kader van de spaar- en investeringsunie, een continuerende

---

¹ <https://www.ecb.europa.eu/press/projections/html/index.en.html>

betrokkenheid ten aanzien van de vormgeving en ontwikkeling van de digitale euro mede in het licht van het versterken van de internationale rol van de euro. Tot slot zullen ook de reguliere besprekingen plaatsvinden, waaronder het monitoren van wisselkoersbeleid en terugkoppeling van internationale vergaderingen en van post-programma surveillancemissies (voor Ierland, Portugal, Cyprus, Spanje en Griekenland). Nederland zal de toelichting over het werkprogramma aanhoren.

Eurogroep in inclusief verband

Agendaonderwerp: Digitale euro

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De afgelopen twee jaar is in de Raad onder het voorzitterschap van Spanje, België, Hongarije en Polen gesproken over het wetsvoorstel voor de digitale euro. Het Deense voorzitterschap heeft de ambitie uitgesproken om dit kalenderjaar tot een Raadspositie te komen. De onderhandelingen over de voorstellen voor een digitale euro vinden daarom de komende maanden op een concreter niveau en in een hoger tempo plaats. Hoewel er nog meerdere openstaande vraagstukken zijn, zal de behandeling van de voorstellen in de Raad mogelijk richting afronding gaan. Tijdens de Eurogroep van 19 september a.s. zal er gesproken worden over de wijze waarop de aanhoudingslimiet voor een digitale euro moet worden vastgesteld. Voor de *online* variant van de digitale euro zal een aanhoudingslimiet ('holding limit') gelden om risico's voor de financiële stabiliteit te beperken. Aangezien de digitale euro invloed kan hebben op het monetair beleid, is het passend dat de Europese Centrale Bank (ECB) een rol heeft in het vaststellen van deze limiet. Gegeven het feit dat de aanhoudingslimiet daarnaast invloed heeft op de rol van de digitale euro in het financiële stelsel (als betaalmiddel en/of spaarmiddel), op de weerbaarheid van het betalingsverkeer en op de financiële stabiliteit, acht het kabinet het wenselijk dat de Raad ook betrokken wordt bij de vaststelling van deze limieten. Kortom, Nederland zet in op een verdeling waarbij de ECB de bevoegdheid krijgt om het initiatief te nemen tot het vaststellen van de limiet, maar met een rol voor de Raad. Het kabinet acht het wenselijk dat de op deze wijze vast te stellen aanhoudingslimiet de functie van de digitale euro als betaalmiddel kan waarborgen en de functie van de digitale euro als spaarmiddel kan beperken.

De mogelijke *offline* variant van de digitale euro is een nieuwe vorm van digitaal betalen, waarvoor geen internetverbinding nodig zal zijn. Vergelijkbaar met fysiek geld, laadt een gebruiker vooraf offline digitale euro's in een digitale wallet, waarna transacties kunnen worden gedaan. Deze transacties worden lokaal uitgevoerd en worden geregistreerd bij de betaaldienstverlener van de gebruiker als een apparaat weer internetverbinding heeft. Voor de offline-functionaliteiten is een hoger niveau van privacy voorzien dan voor reguliere digitale betalingen, bijvoorbeeld omdat de betaaldienstverlener van de gebruiker naderhand alleen ziet hoeveel geld er in de digitale wallet bij is gekomen, of hoeveel eruit is gegaan. De betaaldienstverlener heeft dan geen informatie over individuele transacties. Voor de offline-variant is voorzien dat, mede met het oog op witwasrisico's, een lagere aanhoudingslimiet zal gelden dan voor online betalingen met de digitale euro. Daarnaast zal er een limiet per transactie zijn. Ten aanzien van de lagere *offline* aanhoudings- en transactielimieten vindt het kabinet het passend dat de Commissie een voorstel voorlegt aan de Raad.

Agendaonderwerp: Crypto-assets en stablecoins

Document: N.v.t.

Aard bespreking: N.v.t.

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal mogelijk spreken over ontwikkelingen op het gebied van cryptoactiva. Het is op dit moment nog onduidelijk of het onderwerp daadwerkelijk op de agenda staat en er zijn nog geen stukken beschikbaar op het moment van schrijven. Onderstaande punten zijn gebaseerd op recente ontwikkelingen. Tijdens de Eurogroep in maart 2025 heeft de Europese Commissie aandacht gevraagd voor een aantal crypto-gerelateerde ontwikkelingen. Er is gesproken over de huidige situatie van cryptoactivamarkten en de link met de financiële sector. Cryptomarkten groeien, inclusief gebruik van stablecoins, maar vormen nog geen concrete zorg voor de financiële

stabiliteit. Nederland heeft zich in Eurogroep-verband eerder uitgesproken voor monitoring van de ontwikkelingen en onderzoek naar de risico's. De Europese Unie is de eerste jurisdictie die cryptoactivamarkten reguleert. De Europese verordening cryptoactiva (MiCA) en het Basel raamwerk bieden een passend kader om eventuele risico's t.a.v. financiële stabiliteit op te vangen. Ook was er eerder aandacht voor de ontwikkelingen op het gebied van cryptobeleid in de Verenigde Staten. De open houding van de Verenigde Staten ten opzichte van crypto kan leiden tot risico's voor financiële stabiliteit en consumentenbescherming. De Europese Commissie monitort deze ontwikkelingen. Het is nog te vroeg om de impact van het Amerikaanse beleid te bepalen.

In verschillende lidstaten en bij de Europese Commissie wordt nagedacht over Europees cryptotoezicht (MiCA) onder ESMA. Tijdens de EFC heeft een eerste inventarisatie plaatsgevonden. Daarbij is ook gesproken over zogenoemde *dual issuance of global stablecoins* en bijbehorende zorgen omtrent financiële stabiliteit (casus Circle).

Dual issuance of global stablecoins gaat over partijen die stablecoins uitgeven in meerdere jurisdicties. Als dit wordt toegestaan, zouden niet-EU stablecoinhouders hun stablecoins via de Europese entiteit kunnen inwisselen, wat direct van invloed is op de activareserves van deze instelling. Onder MiCA kunnen houders van stablecoins gratis en op ieder moment hun coins omwisselen naar de onderliggende valuta. Dit roept zorgen op met betrekking tot liquiditeitsbeheer en financiële stabiliteit, aangezien de activa die in de Verenigde Staten uitstaan vele malen groter zijn dan de activa die in de Europese Unie uitstaan. DNB en de ECB hebben eerder zorgen geuit over deze ontwikkeling. De Europese Commissie heeft zich nog niet formeel uitgesproken. De Fransen lijken zich zorgen te maken over het Europese concurrentievermogen en het bevorderen van innovatie wanneer deze de dual issuance-praktijk verboden zou worden.

Het kabinet steunt het monitoren van ontwikkelingen in cryptoactivamarkten op het gebied van financiële stabiliteit, consumentenbescherming en anti witwasbeleid. Het kabinet zet zich voor deze thema's in internationale context in (FATF (Financial Action Task Force) , FSB (Financial Stability Board) en het IMF). Ook is het kabinet voorstander van een stevige evaluatie van MiCA waarbij er ingezet zal worden op het nauwer aansluiten van de regels voor aanbieders van cryptoactivadiensten ten aanzien van consumentenbescherming bij de regels voor beleggingsinstellingen onder de Europese MiFID II-richtlijn. Deze lijn is het resultaat van eerder uitgevoerd onderzoek naar de risico's van handelen in cryptoactiva voor consumenten.

Informele Ecofinraad

Agendaonderwerp: Financiële gevolgen EU-wetgeving

Document: Nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

In het kader van concurrentievermogen zal tijdens de informele Ecofinraad gesproken worden over de financiële gevolgen van de implementatie van EU-wetgeving voor burgers, bedrijven en lidstaten. Zoals ook in het Draghi-rapport is geschreven, speelt het terugdringen van regeldruk een belangrijke rol in het Europese concurrentievermogen. Vermindering van regeldruk is één van de prioriteiten van het Deens voorzitterschap. De gedachtewisseling zal zich waarschijnlijk richten op de kosten voor bedrijven en lidstaten van de implementatie van in behandeling zijnde en nieuwe regelgeving van de Europese Commissie. Op het moment van schrijven zijn eventueel bijbehorende stukken nog niet beschikbaar.

Het kabinet verwelkomt dat de Commissie aandacht heeft voor de vereenvoudiging van regels en het verminderen van regeldruk, onder andere door middel van een aangekondigde serie van omnibusvoorstellen gericht op het verminderen van lasten en onnodige regeldruk. Ook voor het kabinet is het verlichten van regeldruk een prioriteit, zodat onrechtvaardige barrières weg kunnen worden genomen en daarmee de interne markt wordt versterkt. Het kabinet verwelkomt daarom deze inspanningen om de regeldruk te verminderen door bijvoorbeeld rapportagevereisten van verschillende wetten te stroomlijnen, zonder de daarmee verband houdende beleidsdoelstellingen te ondermijnen. Voorspelbaarheid en rechts- en investeringszekerheid voor bedrijven en

betrouwbaarheid van het (Europese) wetgevingsproces blijven daarbij een belangrijk aandachtspunt.

Regeldruk van individuele stukken regelgeving wordt vaak geïsoleerd bekeken. Het kabinet steunt derhalve de ambitie om integraal inzicht te hebben in de regeldruk- en implementatiekosten en deze te betrekken bij het ontwerpen van en onderhandelen over nieuwe wet- en regelgeving en aanpassingen aan bestaande regelgeving. Dit kan bijdragen aan een beter bewustzijn van de totale regeldruk en de bijbehorende kosten. Het kabinet onderstreept dat nieuwe, goed ontworpen Europese regelgeving zonder onnodige regeldruk, door de harmoniserende werking ook kan leiden tot verlichting van de nationale regeldruk of verlichting van regeldruk voor bedrijven die in meerdere lidstaten opereren.

Agendaonderwerp Versimpeling financiële regelgeving

Document: Nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De versimpelingsagenda van de Europese Commissie zet in op het verbeteren van het Europese concurrentievermogen. Het Draghi-rapport beschrijft dat het terugdringen van regeldruk van belang is voor de Europese concurrentiepositie. De Commissie neemt hiertoe diverse initiatieven, waaronder een horizontale versimpelingsagenda en diverse omnibusvoorstellen. Zo heeft de Europese Commissie ook aangekondigd dat zij in de zomer van 2026 een samenhangend rapport zal publiceren waarin de stand van zaken van het bancaire landschap binnen de Europese interne markt in kaart wordt gebracht. Tevens verkent de Europese Commissie of de implementatie van technische financiële regelgeving en praktische richtsnoeren mogelijk uitgesteld kan worden. Naar verwachting zal tijdens de informele Ecofin worden gesproken over het belang van versimpeling in het algemeen en over de gevolgen van de initiatieven van de Europese Commissie.

Voor het kabinet is het verlichten van regeldruk een prioriteit. Het kabinet verwelkomt daarom deze inspanningen om de regeldruk te verminderen, zonder de daarmee verband houdende beleidsdoelstellingen te ondermijnen. Voorspelbaarheid en rechts- en investeringszekerheid voor bedrijven en betrouwbaarheid van het (Europese) wetgevingsproces blijven daarbij een belangrijk aandachtspunt.

Agendaonderwerp: Nationale structurele hervormingen ter versterking van de productiviteit en veerkracht

Document: Nog niet beschikbaar.

Aard bespreking: Presentatie

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De informele Ecofinraad zal spreken over nationale hervormingen ter versterking van de productiviteit en veerkracht en het IMF zal deelnemen aan deze sessie. Het IMF zal naar verwachting een presentatie geven over een onderzoek van het IMF over de impact en het belang van structurele hervormingen in Europa, hoe lidstaten erin zijn geslaagd om hervormingen door te voeren, en een lijst met voorbeelden van goede praktijken.

Naar verwachting sluit het onderzoek aan bij de presentatie van het IMF tijdens de Ecofinraad van juni jl.², waarin het IMF inging op de belemmeringen binnen de Europese Unie en de economische baten die gepaard gaan met een verdere verdieping van de interne markt. Het IMF concludeerde daarbij o.a. dat er een belangrijke rol is weggelegd voor lidstaten om groeibevorderende hervormingen door te voeren.³

---

² Verslag eurogroep/ecofinraad juni, kamerstuknummer 21501-07, nr. 2118

³ Budina, N. et al. Forthcoming. "Europe's National-Level Structural Reform Priorities," IMF Working Paper

Zoals eerder in deze geannoteerde agenda aangegeven vindt Nederland het van belang dat lidstaten hervormingen doorvoeren om hun duurzame groeipotentieel te verhogen. Verder blijft aandacht voor de houdbaarheid van de overheidsfinanciën van belang.

Agendaonderwerp Economische effecten van de geopolitieke situatie op Europa

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De informele Ecofinraad zal stilstaan bij de economische effecten van de geopolitieke situatie op Europa. Een onderzoeker van de Europese denktank Bruegel zal daarbij aanwezig zijn. De oorlog in Oekraïne, de oorlog in het Midden-Oosten, handelonzekerheid, toenemende economische dominantie van China en geopolitieke fragmentatie stellen de EU voor economische uitdagingen. Deze geopolitieke spanningen leiden onder andere tot hogere overheidsuitgaven aan defensie, risico's voor financiële stabiliteit en economische veiligheid. Ze vergroten bovendien het belang van het versterken van het verdienvermogen van de EU. Bruegel benadrukt doorgaans dat een gecoördineerde Europese aanpak nodig is om het Europese concurrentievermogen en geopolitieke weerbaarheid te vergroten. Volgens Bruegel moet de EU structurele kwetsbaarheden binnen de EU aanpakken via onder andere productiviteitsgroei, investeringen in defensie, handelsrelaties, versterking van de interne markt en betere regulering.

Het kabinet onderstreept het belang van en zet zich in voor een open en op regels gebaseerd multilateraal handelssysteem. Hoewel in specifieke gevallen meer beschermende maatregelen noodzakelijk zijn om de economische weerbaarheid van de EU te versterken, hecht het kabinet belang aan een zo open mogelijk economisch systeem gericht op innovatie en het efficiënt inzetten van economische middelen.

Het kabinet ziet kansen voor verdere versterking van handel en economische samenwerking, zowel binnen de EU als wereldwijd. De interne markt vormt de ruggengraat van de Europese economie en weerbaarheid. De Nederlandse export binnen de EU is ongeveer 8,5 keer zo groot als de export naar de VS. Er is ruimte voor verdere groei door belemmeringen op de interne markt, o.a. op de kapitaalmarkt weg te nemen.

Daarnaast liggen er kansen buiten de EU. Opkomende economieën groeien gemiddeld met circa 4% per jaar, terwijl de groeivoorzichten in Europa rond de 1-1,5% liggen. Dit onderstreept het belang van een ambitieuze handelsagenda, zodat Nederlandse bedrijven beter toegang krijgen tot deze markten van snelgroeiende economieën.

Het kabinet blijft samen met de EU- en NAVO-bondgenoten Oekraïne onverminderd steunen, op diplomatiek, militair en humanitair terrein. De oorlog in Oekraïne heeft ook gevolgen voor onze welvaart en veiligheid.

IN VERBAND MET VERZENDING AAN DE KAMERS GRAAG UITERLIJK 2/9 RETOUR
TER BESLISSING

Aan

de minister

S 31/8

Generale Thesaurie
Directie Buitenlandse
Financiële Betrekkingen

Persoonsgegevens

nota

Geannoteerde agenda en CoCo-conclusies Eurogroep en
informele Ecofinraad september 2025

Datum

27 augustus 2025

Notanummer

2025-0000341961

Bijlagen

1. Geannoteerde agenda
2. CoCo-conclusies
3. Brief aan EK
4. Brief aan TK

Aanleiding

Bijgevoegd treft u ter verzending aan het parlement de geannoteerde agenda (GA) voor de vergaderingen van de Eurogroep en informele Ecofinraad van vrijdag 19 en zaterdag 20 september 2025 aan. Daarnaast treft u voor akkoord de CoCo-conclusies voor de MR van vrijdag 5 september 2025 aan.

Beslispunten

1. Graag uw goedkering voor de GA en aanbiedingsbrieven en het verzoek om de bijgevoegde aanbiedingsbrieven te ondertekenen (TK en EK).
2. Graag uw akkoord op de CoCo-conclusies.
3. Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota en de beslisnota's die hebben bijgedragen aan de besluitvorming, conform de beleidslijn actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

Er staan geen fiscale of Douane-onderwerpen op de agenda.

De volgende onderwerpen zijn opgenomen in deze geannoteerde agenda:

- Eurogroep 19 september 2025
  - Gedachtewisseling met de voorzitter van het ECON Comité van het Europees Parlement
  - Macro-economische ontwikkelingen
  - Werkprogramma van de Eurogroep tot juni 2026
  - Digitale Euro
  - Crypto-assets en stablecoins
- Informele Ecofinraad 19 en 20 september 2025
  - Economische consequenties EU-wetgeving
  - Versimpeling financiële regelgeving
  - Nationale structurele hervormingen ter versterking van de productiviteit en veerkracht
  - Economische effecten van de geopolitieke situatie op Europa

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.